

Кнігарня

ВЫДАЕЦЦА 3 1988 г.

№ 8/63

Чэрвень 1994 г.

КОШТ НУМАРА:

па падпісцы 75 руб.,
у розніцу 150 руб.

СЁННЯ
У НУМАРЫ

2-я старонка
СІГНАЛЬНЫЯ
ЭКЗЕМПЛЯРЫ
ДАТЫ, ІМЁНЫ, ПАДЗЕІ

3-я старонка
II НАЦЫЯНАЛЬНЫ ФЕСТЫВАЛЬ
БЕЛАРУСКАЙ ПЕСНІ І
ПАЭЗІІ «МАЛАДЗЕЧНА-94»

4-я старонка
ВАСІЛЬ БЫКАЎ —
АСОБА І ЧАС

3 кнігамі Васіля Быкава

Як доўжыцца грымотная дарога
Паміж крыжоў і спапалёных хат,
Яшчэ й дасюль гучае вас трывога,
Таварыш маладзенькі лейтэнант.

Там небасхіл гарыць і не згарае,
Там дым яшчэ смярдзючы не апоўз.
І кіпцюры растуць у воўчай зграі,
І дыбціца на шэрых крысах поўсць.

Ізноў туды — нібы душу на плаху?
Ізноў туды — да самых горкіх страт?
Там дзень і ноч змяшаліся ад жаху,
Таварыш пасівелы лейтэнант!

Як час ідзе... А бомбы зноў ірвуцца,
Шалее свет на грані закрывацца.
І кожны раз — пайсці, як не
вярнуцца,
І кожны раз — вяртацца з небыцця.

Ці не таму і не маўчыць сумленне,
І пішавіца не проза, а дыктант.
...Схіляюцца ў пашане пакаленні
Прад вашым мужным лёсам,
лейтэнант.
Яўгенія ЯНІШЧЫЦ.

3 кнігамі Васіля БЫКАВА

мы ўсе — яго аднагодкі і людзі
старэйшага ўзросту, і людзі ма-
ладага веку, і людзі зусім
яшчэ юныя — мы ўсе ідзем
дарогаю, якая вядзе да праў-
ды. Але якая цяжкая
дарога. Якая далёкая. І якая
прага праўды насуперак уся-
му...

Васіль Уладзіміравіч, з днём
нараджэння Вас. Віншваем ад
імя ўсёй «Кнігарні» — супра-
цоўнікаў рэдакцыі, чытачоў га-
зеты, яе верных аўтараў. Дзя-
куй Вам...

Тацияна ДЗМІТРУСЁВА.

У слове родным — родная мелодыя

У пачатку чэрвеня маладзечанцы (і не толькі маладзечанцы — усе на Беларусі) жылі сапраўдным святам музыкі, паэзіі, песні. Тры дні ў горадзе Маладзечна праходзіў Другі нацыянальны фестываль беларускай песні і паэзіі. Беларускае тэлебачанне вяло прамыя трансляцыі асноўных канцэртаў фестывалю.

На яго адкрыцці — а гэта было ў Мінску — адбылася прэм'ера оперы-песні Ігара Паліводы «Матчын спеў» паводле твораў народнага паэта Беларусі Аркадзя Куляшова, васьмідзесяцігадовы юбілей якога мы адзначалі ў гэтым чэрвеніскім дні.

І зноў, як у мінулым годзе, эстафету падхопілае Маладзечна. Гэты сонечны і малады горад сустракаў паэтаў, кампазітараў, музыкантаў, артыстаў. Усім, хто любіць паэзію і песню, сустракаў фестываль.

На ўрачыстым адкрыцці фестывалю ад імя Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь усіх прысутных шчыра павіншаваў са святам народны паэт Беларусі Ніл Сымонавіч Гілевіч. Міністр культуры і друку Рэспублікі Беларусь Анатоль Іванавіч Бутэвіч адзначыў тое вялікае пачуццё еднасці і дружбы, якое даюць песня і паэзія. Ён зачытаў прывітанне Старшыні Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь Вячаслава Францавіча Кебіча ўдзельнікам і гасцям Другога нацыянальнага фестывалю беларускай песні і паэзіі «Маладзечна-94».

Фестываль віталі старшыня Маладзечанскага гарсавета, народны дэпутат Рэспублікі Беларусь Генадзь Дзмітрыевіч Карпенка, а таксама ганаровы гасць — обер-бургмістр нямецкага горада-пабраціма Эслінгена пан Ульрых Бауэр.

І загучалі на ўсю Беларусь Песня і Паэзія...

Вячаслаў Францавіч КЕБІЧ, Старшыня Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь: — Песня — гэта і летапіс народнага жыцця, гэта спадзяванні і мары людзей. Гэта і нацыянальны характар.

Мы ЗНОЎ, як і ў мінулым годзе, ідзем па вуліцах гэтага сонечнага і маладога горада і радуемся людзям, іхнім шчырым усмешкам, іхняму святочнаму настрою.

«Дзень добры, Маладзечна! Дзень добры, фестываль!»

Нават надвор'е — увесь апошні тыдзень тут ішлі дажджы — здагадалася падарыць людзям сонейка і цяпло.

На вуліцы Прытыцкага самадзейныя мастакі выстаўлі свае палотны. Неважкі куточак, а мы — быццам у мастацкай галерэі. Спыняемся, глядзім... Старая цар-

ква... Вятрак на ўскрайку вёскі... Нацыянальны пейзажы... Дзіўныя, казачнага характара, краявіды.

І разумеем, што так перанесці на палотны свае пачуцці, свой погляд на свет, могуць толькі ўлюбёныя, асабага таленту людзі. Такія, як мастакі Яўген Антоненкаў, Вацлаў Сакалоўскі, Кастусь Люсіцкі, Уладзімір Кірылаў, Уладзімір Балебус, Алег Банцыраў, з якімі мы тут пазнаёміліся.

Ніл Сымонавіч ГІЛЕВІЧ, народны паэт, народны дэпутат Рэспублікі Беларусь:

— Мы верым, што лёс беларускага народа і яго жыццё будуць лепшымі. Дапамогуць у гэтым музыка і паэзія. Яны даюць нам упэўненасць, натхненасць і плён.

(Працяг на 3-й старонцы).

НА ЗДЫМКАХ:

Члены журы фестывалю: заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі скульптар Іван МІСКО, народны артыст Рэспублікі Беларусь Віктар ВУЯЧЫЧ (старшыня журы), народны артыст Рэспублікі Беларусь Анатоль ЯРМОЛЕНКА і паэт Уладзімір КАРЫЗНА.

II нацыянальны фестываль беларускай песні і паэзіі «МАЛАДЗЕЧНА-94» адкрыты! Выступае пераможца фестывалю Наталля КУДРЫНА.

«БЕЛАРУСКАЯ КНИГА-94»

21 чэрвеня ў выставачнай зале Дома кнігі адбылася чарговая выстаўка «Беларуская кніга-94». На ёй была прадстаўлена літаратура, якая выпускаецца ўвогуле ў рэспубліцы за май бягучага года.

Адкрыў выстаўку начальнік аддзела ўпраўлення выдавецкай і паліграфічнай дзейнасці Міністэрства культуры і друку Рэспублікі Беларусь Станіслаў Канстанцінавіч Палакоў.

Ён паведаміў прысутным — а гэта былі кіраўнікі і супрацоўнікі выдавецтваў, пісьменнікі, літаратары, журналісты, аматары кнігі — што ўсяго ў маі выдадзена 248 назваў кніг агульным тыражом 5 млн. 892,4 тысяч экзemplараў, аб'ёмам 107,4 млн. друкаваных аркушаў-адбіткаў. Амаль чацвёртая частка гэтай літаратуры, у першую чаргу сацыяльна значнай, выпускаецца дзяржаўнымі выдавецтвамі. Могуць зацікавіць чытача асобныя кнігі выдаючых арганізацый, якіх зараз зарэгістравана ў Рэспубліцы Беларусь больш за 800.

На развіцці галіны адмоўна адбілася апошняе падаражанне паперы. З-за высокай цаны на яе і дыфіцыту на іншыя паліграфматэрыялы некалькі заказаў так і засталіся не выкананымі, перанесены на наступны месяц, што парушае рытм работы паліграфічных прадпрыемстваў, а галоўнае, не дазваляе своєчасова напаўняць кніжны рынак неабходнай для насельніцтва літаратурай.

— І ўсё-такі, — сказаў Станіслаў Канстанцінавіч, — ёсць пэўныя набыткі. Выпуск сацыяльна значнай літаратуры для дзяржаўных патрэб больш шырока прадстаўлены па жанрах і відах. Гэта гістарычная, даведчаная, навукова-пазнавальная, дзіцячая, краязнаўчая і іншая літаратура. Лепшыя паказчыкі забяспечылі выдавецтвы Беларускае Энцыклапедыя імя Петруся Броўкі, «Беларусь» і «Універсітэцкае».

Найбольш цікавыя выданні, якія выйшлі ў маі, гэта зборнік «Из тьмы веков светлеющие лики» («Беларусь»), К. І. Тарасаў «Памяць пра легенды» («Полымя»), «Мінск. Исторический очерк» («Універсітэцкае»). Да 50-годдзя вызвалення Беларусі выдадзены: «Памяць. Рагачоўскі раён» («БелЭн»), М. І. Тараненка «Железные солдаты» («Навука і тэхніка»), зборнік «Самы галоўны ўрок» («Народная асвета»), святочныя паштоўкі («Беларусь»).

У рамках выставы адбылася прэзентацыя кнігі Кастуса Тарасава «Памяць пра легенды», якая выйшла ў выдавецтве «Полымя». Пра аўтара і яго цікавую кнігу расказалі загадчыца рэдакцыі літаратуры па краязнаўству выдавецтва «Полымя» Людміла Іванаўна Круглова і галоўны рэдактар выдавецтва Мікалай Канстанцінавіч Іваноў.

30 чэрвеня ў канферэнц-зале — Дома кнігі адбылася прэс-канферэнцыя для прадстаўнікоў сродкаў масавай інфармацыі.

У выставачнай зале ўрачыста адкрылася кніжная выстаўка

«СТАРОНКІ МУЖНАСЦІ І СЛАВЫ»

прысвечаная 50-годдзю вызвалення Беларусі ад фашысцкіх захопнікаў.

На адкрыцці выстаўкі выступілі міністр культуры і друку Рэспублікі Беларусь А. І. Бутэвіч, пісьменнікі, ветэраны Вялікай Айчыннай вайны.

Выстаўка будзе адкрыта для наведвальнікаў з 10 да 18 гадзін і прадоўжыцца па 8 ліпеня. На ёй адбудуцца сустрэчы з пісьменнікамі, удзельнікамі вызвалення Беларусі і партызанскага руху, прайдуць прэзентацыі новых выданняў.

ГРАМАДСКІЯ НАВУКІ.
ГІСТОРЫЯ

БЕЛАРУСКІЯ ПІСЬМЕННІ-
КІ: Бібіягр. слоўн. у 6 т. Т. 3.
Івашыні-Кучар / Ін-т літ. імя Я.
Купалы АН Рэспуб. Бела-
русь, Беларус. Энцыкл. [Рэдкал.:
І. Э. Багдановіч і інш.]. — Мн.: БелЭн, 1994. — 584, [2] с.:
партр. — (У пер.): Б. ц., 56000
экз.

ВСЕ О БЕЛОРУССКОМ ВА-
УЧЕРЕ: Закон о чеках: Комментар.
Куда вложить ваучер. Вопросы
ответ / [Коммент. В. Давы-
денко]. — Мн.: НПЖ «Финансы,
учет, аудит», 1994. — 48 с. —
Б. ц., 50 000 экз.

ЕРМАЛОВИЧ М. І. Старажыт-
ная Беларусь: Вілен. перыяд:
[Гіст. нарыс]. — Мн.: Выд.
цэнтр «Бацькаўшчына»: МП
«Бясядзь», 1994. — 89, [2] с. Б. ц.,
25 000 экз.

КАНСТЫТУЦЫЯ РЭСПУБ-
ЛІКІ БЕЛАРУСЬ: Прынята на
трынаццатай сес. Вярхоўнага
Савета Рэсп. Беларусь два-
наццатага склікання 15 сак.
1994 г. — Мн.: Палымя, 1994.
— 28, [2] с. — Б. ц., 100 000 экз.

ЛЫЧ Л. Беларуская нацыя
і мова: Літ.-гіст. арт. — Мн.:
Маст. літ., 1994. — 276, [1] с. —
(У пер.): Б. ц., 3000 экз.
ЛИКУМ А. Все обо всем: По-
пул. энцыкл. для детей: [Пер.
с англ.]. — М.: Компания
«Ключ-С» и др.; Мн.: Фирма
«Валев», 1994. — (В пер.): Б. ц.,
100 000 экз.

[Т. 4 / Перевод с англ. В. А.
Винокурцева и др.: Науч. ред.
В. В. Славкин]. — 478, [1] с.: ил.
[Т. 5 / Перевод с англ. О. А.
Бочурин и др.: Науч. ред. Б. М.
Дроняев]. — 446, [1] с.: ил.

МИХАЙЛОВА-СТАНЮТА И.
А., КОВАЛЕВ Л. А., ШУЛЕЙКО
О. А. Оценка финансового
состояния предприятия / Под
ред. А. П. Морозовой; Фонд фун-
дам. исслед. Респуб. Бела-
русь. — Мн.: Наука і тэхніка,
1994. — 198, [1] с. — Б. ц., 5000
экз.

ПСІХІЧНАЕ РАЗВІЦЦЕ
ДЗЯЦЕЙ: Кн. пра псіхалогію
выхавання: Хрэстаматыя /
[Склад. Я. Л. Каламінскі,
Л. А. Панько; Пер. рукапіс на
беларус. мову Б. В. Стральцоў].
— Мн.: Нар. асвета, 1994. — 215,
[2] с., уключ. вокл.: іл. — Б. ц.,
13 000 экз.

СУПРУН В. В. За смугою
часу: (Даследаванні і мерка-
ванні) / [Прадм. Г. Кахановска-
га]. — Мн.: Палымя, 1994. —
142, [2] с.: іл. — Б. ц., 9000 экз.

ФАТЕЕВ В. С. Менеджмент
і рэгіянальная палітыка за
рубежом / Под ред. М. В. Ни-
китенко; АН Беларусі. Ін-т эко-
номікі. — Мн.: Наука і
тэхніка, 1994. — 212, [1] с.: ил. —
Б. ц., 1000 экз.

ЧАРОПКА В. Імя ў летапісе:
[Пра гіст. дзеячоў мінулага
Беларусі / Прадм. А. М. Сіда-
рэвіча]. — Мн.: Палымя, 1994. —
558, [1] с.: іл. — (У пер.):
Б. ц., 30 000 экз.

ЮХО Я., ЕМЕЛЬЯНЧЫК
У. «Нарадзіўся я ліцьвінам...»:
Гадзіннік Касцюшка. — Мн.:
Навука і тэхніка, 1994. — 66,
[2] с., [9] л. іл., партр. — (Нашы
славутыя землякі). — Б. ц.,
13 000 экз.

ФІЛАСОФІЯ. ПСІХАЛОГІЯ.
РЭЛІГІЯ

БЛАВАТСКАЯ Е. П. Тайная

Доктрина: Синтез науки, ре-
лигии и философии. В. 2 т., [4кн.]
т. 2: Антропogenesis, кн. 2 / [По-
дгот. текста В. Э. Жигота; Пер. с
англ. Е. И. Рерих]. — Мн.:
Маст. літ., 1994. — 461, [1] с. —
(В пер.): Б. ц., 25 000 экз.

КНИГА ЖИЗНИ: Свод текст
четырёх Евангелий Библии, изд.
о-вом «Лайф Паблшер» в
сотрудничестве с христиан.
церквями СНГ. — Мн.: 000
«Белпринт», 1993. — 63, [1] с.,
[4] л. ил. — Б. ц., 575 000 экз.

МАК-ДАУЭЛЛ Д. Доказательство воскресения / [Пер. с

ные силы кумыса. — Мн.: Ура-
джай, 1994. — 86, [1] с. — Б. ц.,
200 экз.

РАЦИОНАЛЬНОЕ ПРИРО-
ДОПОЛЬЗОВАНИЕ БЕЛОРУ-
ССКОГО ПООЗЕРЬЯ / [В. С.
Аношко, М. Н. Брилевский,
В. М. Янушко и др.]; Ком.
экологин Рес. Беларусь и др.,
— Мн.: ИГГ и Г., 1993. —
202 с. — Б. ц., 310 экз.

СОТСКОВ Ю. Н., СТРУСЕ-
ВИЧ В. В., ТАНАЕВ В. С. Мате-
матические модели и методы
календарного планирования:
[Учеб. пособие для студен-

298, [1] с. — (В пер.): Б. ц., 50 000
экз.

НА СУД ГІСТОРЫІ: Успа-
міны. Дыялогі / [Уклад. прадм.
і звесткі пра аўт. Б. І. Сачан-
кі; Тэкстат. падрыхт. С. Б. Са-
чанка]. — Мн.: Маст. літ.,
1994. — 302, [1] с. — (У пер.):
Б. ц., 7200 экз.

ПАЎЛЮК БАГРЫМ / [уклад.
В. Ляшук, А. Майсейчык];
Пад рэд. А. Сабалеўскага;
Прадм. А. Сабалеўскага]. —
Мн.: Навука і тэхніка, 1994.
— 253, [3] с. — (У пер.): Б. ц.,
13200 экз.

ШУБА П. П. Тлумачаль-
ны слоўнік беларускіх прыназоў-
нікаў. — Мн.:
Нар. асвета, 1993. — 165, [2] с.
— 930 р., 29700 экз.

ЯНУШКЕВІЧ Я. Я. У прадчу-
ванні знаходка: 3 адной ванд-
роўкі ў архівы Варшавы,
Вроцлава, Кракава. — Мн.:
Палымя, 1994. — 93, [2] с.: іл.
партр. — (Бібліятэка часопіса
«Маладосць», № 3 (69)). — Б. ц.,
(вып. дан. цана па падпіску
50 р., у розніцу 75 р.), 1920 экз.

МАСТАЦКАЯ
ЛІТАРАТУРАБЕЛАРУСКАЯ
ЛІТАРАТУРА

БРЫЛЬ Я. Пішу як жыў:
Аповесць, апавяданні, мініа-
туры, эсэ. — Мн.: Маст.
літ., 1994. — 363 с. — (У пер.):
Б. ц., 8800 экз.

ДЗЕНЬ ПАЭЗІІ '93 / '94: Но-
вая вершы. 3 літ. спадчыны.
Пра паэзію і паэтаў. Па даро-
зе на Парнас / [Склад. В. А.
Шніп, Рэдкал.: В. Жуковіч
(Гал. рэд.) і інш.; Маст. М. Р.
Казлоў]. — Мн.: Маст. літ.,
1993. — (вып. дан. 1994) —
215 с.: іл. — Б. ц., 3000 экз.

ЗЭКАУ А. М. Дуэль: Літ. парод-
ны, байкі. — Мн.: Выд. Расоль-
ка, 1994. — 91, [4] с.: партр. —
Б. ц., 5000 экз.

КАПУСЦІН А. Юбілейны
торт: Гумарэскі / Маст. афарм.
П. Козіча. — Мн.: Б. в., 1994. —
31 с.: іл. — (Бібліятэка «Во-
жыка»; № 2(224)). — Б. ц., 5000
экз.

ПАЎЛАЎ У. А. Што было
на Беларусі: Кн. паэзіі. — Мн.:
Маст. літ., 1994. — 174, [1] с.:
іл. — Б. ц., 2200 экз.

ЧЫГРЫНАЎ І. Г. Паміж
сонцам і месяцам. Роздум над
жыццём, культурай і літ. — Мн.:
Маст. літ., 1994. — 430, [1] с. —
(У пер.): Б. ц., 3000 экз.

АЖГІРЕВІЧ Л. Ф. Тры
мінуты надзежы...: Избр. сти-
хотворения. — Мн.: ИГГ и Г.,
1993. — 127, [1] с. — Б. ц., 1000
экз.

БЕЛЫЙ А. И. Тридцать вто-
рое августа: Лирика. — Барано-
вичи: Б. н., 1994. — 54, [1] с.:
ил. — Б. ц., 10 000 экз.

СОРОКО В. И. «Витебское
дело» или двуклика Фемида:
Докум. повесть / [Ил. В. Шарко-
ва]. — Мн.: Агропредприятие
«Ранет-92»; 1994. — 410, [3] с.,
[2] л. ил.: ил. — (В пер.):
Б. ц., 50 000 экз.

СИГНАЛЬНЫЯ
ЭКЗЕМПЛЯРЫ

У СПІС УКЛЮЧАНЫ КНІГІ,

СИГНАЛЫ ЯКІХ ПАСТУПІЛІ ЗА АПОШНІ ЧАС

У НАЦЫЯНАЛЬНУЮ

КНІЖНУЮ ПАЛАТУ БЕЛАРУСІ

англ. А. Сумеркин]. — Б. м.:
Новая жизнь; Мн.: Корпора-
ция «ПИКОРП», 1994. —
201, [12] с.: ил. — Б. ц., 100 100
экз.

СВЯТЫЕ ДРЕВНЕЙ РУСИ.
— [Пинск: Пин. епархиал.
упр., 1994.]. — 71, [4] с.: ил. —
Б. ц., 20 000 экз.

ХЕЙГИН К. Е. Божье ле-
карство. — Мн.: PICORP,
1993. — 32, [1] с., уключ. обл. —
Б. ц., 233 100 экз.

ХЕЙГИН Е. К. В. Нём. —
Мн.: PICORP, 1993. — 32, [1] с.,
уключ. обл. — Б. ц., 233 1000 экз.

ХЕЙГИН К. Е. Почему
языки? — Мн.: PICORP, 1993.
— 32, [1] с., уключ. обл. — Б. ц.,
233 100 экз.

АДУКАЦЫЯ.
МЕДЫЦЫНА.
ТЭХНІКА

БУЛКИН Ю. С. Раннедо-
кембрийские гранитоиды
Белорусской антеклизы: Состав.
Классификация. Происхожде-
ние / АН Беларусі. Ін-т
геологии, геохимии и геофизики.
— Мн.: ИГГиГ, 1993. —
137, [2] с.: черт. — Б. ц., 310 экз.

ВОДНЕУ У. Т., НАВУМО-
ВІЧ А. Ф., НАВУМОВІЧ Н. Ф.
Малы матэматычны слоўнік.
— Мн.: Універсітэцкае, 1994. —
142, [3] с., уключ. вокл.: чарц.
— Б. ц., 18 350 экз.

ГЕОФИЗИЧЕСКИЕ МОДЕ-
ЛИ ЗЕМНОЙ КОРЫ БЕЛОРУ-
ССКО-ПРИБАЛТИЙСКОГО
РЕГИОНА / [Г. И. Каратаев,
И. В. Данкевич, И. К. Пашке-
вич и др.]; АН Беларусі. Ін-т
геологии, геохимии и геофизики.
— Мн.: Наука і тэхніка, 1993.
— 187, [1] с.: черт. — Б. ц., (вып.
дан. 480 р.), 310 экз.

КОЛЬЦЕВЫЕ СТРУКТУРЫ
ТЕРРИТОРИИ БЕЛАРУСИ /
[А. В. Матвеев, Л. Ф. Ажгире-
вич, Л. С. Вольская и др.]. АН
Беларусі. Ін-т геологии, геохи-
мии и геофизики. — Мн.: Наука
і тэхніка, 1993. — 79, [2] с.:
черт. — Б. ц., (вып. дан. 20 р.),
310 экз.

ПАСТУХОВА З. М. Целеб-

тов мат. спец. вузов]. — Мн.:
Універсітэцкае, 1994. — 230,
[1] с.: черт. — (В пер.): Б. ц.,
700 экз.

СЕЛЬСКАЯ ГАСПАДАРКА.
ДАМАВОДСТВА

ДРОЗД А. К. Создание
народного предприятия: Метод.
пособие. — Мн.: Б. н., 1993.
— 116 с. — Б. ц., 3000 экз.

ПАСТУХОВА З. М. Промыш-
ленная переработка молока:
[Учеб. пособие для студентов
с-х. вузов по спец. «Хранение
и переработка с-х. продук-
ции»]. — Мн.: Ураджай, 1994.
— 206, [1] с. — (Учебные посо-
бия для сельскохозяйственных
высших учебных заведений). —
Б. ц., 1000 экз.

ПАЎЛАЎ С. Я. Чалавек:
прадпрымальнасць, кіраванне,
рынак. — Мн.: Ураджай,
1994. — 142, [1] с. — Б. ц.,
2000 экз.

ТОМАТЫ / А. А. Аутко, Ф. И.
Анцугай, Ю. М. Забара и др.];
Под ред. А. А. Аутко. — Мн.:
Ураджай, 1994. — 62, [2] с.:
ил. — (Дело мастера бонится). —
Б. ц., 40 000 экз.

УГІНЧЭНЕ Я. В. БАБУШ-
КІНЫ УГОШЕНИЯ: [Пер. с ли-
товс. Э. И. Артисюк]. — Мн.:
Палымя, 1994. — 254, [1] с. —
Б. ц., 1000 000 экз.

МОВАЗНАЎСТВА.
МАСТАЦТВА.
ФІЛАЛОГІЯ

АЗГУР З. І. Тое, што пом-
ніцца...: Аповяд пра час, пра лю-
дзеі і пра мастацтва. Кн.
5. — Мн.: Маст. літ., 1994. —
123, [2] с.: партр. — (У пер.):
Б. ц., 2100 экз.

БЕЛАРУСКАЯ МОВА: Практ.
дапам. для абітурыентаў / [Э. Д.
Блінава, Н. В. Гаўрош, М. Ц.
Кавалёва і інш.]. — 2-е выд., да-
прац. і дап. — Мн.: Выш. шк.,
1994. — 238, [1] с. — Б. ц., 50 000
экз.

ЗЕЛЕНИН К. И. Деловые
контакты: Рус.-нем. разговорник.
— Мн.: Выш. шк., 1994. —

Даты.

Імёны.

Падзеі

І ЛІПЕНЯ — 1914 — у
Мінску выдаўся літаратурны
навуковы ілюстраваны часопіс
«Лучынка».

— 425 гадоў назад (1569)
была заключана Люблінская
унія — аб'яднанне Польскага
караляўства і Вялікага княства
Літоўскага ў федэратыўную
дзяржаву — Рэч Паспалітую.
— 190 гадоў з дня нараджэн-
ня Жорж Санд (сапр. Аўрора
Дзюпен, па мужу Дзюдэван;
1804—1876), французскай
пісьменніцы.

3 ЛІПЕНЯ — 50-годдзе
вызвалення Беларусі ад ня-
мецка-фашысцкіх захопнікаў.

4 ЛІПЕНЯ — 1214 — Пер-
шыя летапісныя звесткі пра Рэ-
чыцу.

— 90 гадоў з дня нараджэння
А. А. Альшэўскага (1904—1937),
дзеяча рэвалюцыйнага руху ў
Заходняй Беларусі, публіцы-
ста.

6 ЛІПЕНЯ — 130 гадоў з
дня нараджэння А. М. Га-
рэцкай (1864—1935), беларус-
кай спявачкі, маці М. І. Гарэ-
цкага.

7 ЛІПЕНЯ — 125 гадоў з
дня нараджэння Л. І. Вітан-
Дубейкаўскага (1869—1940), бе-
ларускага паэта, архітэктара.
— 70 гадоў з дня нараджэння
(1924) Я. І. Курто, беларускага
пісьменніка.

11 ЛІПЕНЯ — 1159 — Пер-
шыя летапісныя звесткі пра
Чачарск.

— 60 гадоў з дня нара-
джэння (1934) В. Л. Вуя-
чыча, народнага артыста Бе-
ларусі.

12 ЛІПЕНЯ — 90 гадоў з
дня нараджэння А. І. Алексан-
дровіча (1904—1947), беларус-
кага літаратуразнаўца і педагога.

13 ЛІПЕНЯ — 100 гадоў
з дня нараджэння І. Э. Бабеля
(1894—1941), рускага пісьменні-
ка.

20 ЛІПЕНЯ — МІЖНАРОД-
НЫ ДЗЕНЬ ШАХМАТ.

— 690 гадоў з дня на-
раджэння Франчэска Петраркі
(1304—1374), італьянскага паэ-
та.

— 70 гадоў з дня нараджэн-
ня (1924) У. В. Анічэнкі,
беларускага мовазнаўца.

22 ЛІПЕНЯ — 75 гадоў
з дня нараджэння (1919) М. Г.
Булахава, беларускага мова-
знаўца.

27 ЛІПЕНЯ — ДЗЕНЬ
НЕЗАЛЕЖНАСЦІ РЭСПУБЛІ-
КІ БЕЛАРУСЬ.

28 ЛІПЕНЯ — 190 гадоў з
дня нараджэння Людвіка Андрэ-
аса Феэрбаха (1804—1872),
нямецкага філосафа.

— 170 гадоў з дня нара-
джэння Аляксандра Дзюма
(Дзюма-сын; 1824—1895), фран-
цузскага пісьменніка.

31 ЛІПЕНЯ — 75 гадоў з
дня нараджэння (1919) С. І. Куха-
рава, беларускага пісьменні-
ка.

НОВАЯ ВЫДАННІ НАЦЫЯНАЛЬНАЙ КНІЖНАЙ ПАЛАТЫ БЕЛАРУСІ

Першыя выдавецкія стандарты
Рэспублікі Беларусь

У 1993 годзе ў Нацыянальнай
кніжнай палаце Беларусі створа-
на Галоўная служба па стан-
дарцізацыі ў галіне паліграфіі,
выдавецкай справы і кніжнага
гандлю. Яна з'яўляецца адказ-
най за распрацоўку, укаранен-
не стандартаў і ажыццяў-
ляе кантроль за выкананнем
патрабаванняў нарматыўна-рэ-
ламентуючай дакументацыі,
якая дзейнічае ў галіне.

На сёння ўведзены ў дзеянне
і выйшлі з друку першыя
беларускія стандарты:

СТБ 7.53-93 ВЫДАННІ.
МІЖНАРОДНАЯ СТАНДАРТ-
НАЯ НУМАРАЦЫЯ КНІГ.

Стандарт прызначаны для
ідэнтыфікацыі кніг і брашур,

а таксама іх выдаўцоў (уста-
ноў, арганізацый альбо іншых
юрыдычных асоб, якія ажыццяў-
ляюць выдавецкую дзейнасць).

Прымяняецца стандарт
незалежна ад спосабу ўзнаўлен-
ня, распаўсюджвання, тыражу,
аб'ёму кнігі і ўстанаўлівае
структуру, склад, форму напі-
сання, размяшчэнне ў кнізе Між-
народнага стандартнага кніжна-
га нумара (ISBN).

У стандартзе даецца пералік
кніг, якія не падлягаюць міжна-
роднай стандартнай нумарацыі
кніг.

СТБ 7.60-93 ВЫДАННІ. АС-
НОУНЫЯ ВІДЫ. ТЭРМІНЫ
І АЗНАЧЭННІ.

Стандарт налічвае 125 тэрмі-

наў, сярод якіх ёсць шмат тых,
што прыйшлі ў выдавецкую
справу ў апошні час. Напры-
клад, коміск, бестселер, дайджэст
і інш. Дэфініцыя тэрмінаў па-
даецца на беларускай мове.

У якасці даведачных даных
прыведзены іншамоўныя экві-
валенты стандартызаваных тэр-
мінаў на рускай, нямецкай,
англійскай і французскай мовах.
Стандарт суправаджаецца алфа-
вітным паказальнікам тэрмінаў
на гэтых мовах.

Па пытанні набыцця гэтых
выданняў зацікаўленыя асобы,
выдавецкія арганізацыі могуць
звяртацца па адрасу: 220600,
Мінск, праспект Машэрава, 11.
Пакой 305. Тэлефон: 23-73-63.

У слове родным — родная мелодыя

(Працяг. Пачатак на 1-й старонцы).

Багатая на таленты маладзечанская зямля!

У Маладзечанскай настаўніцкай семінарыі вучыліся спявак Міхась Забэйда-Суміцкі, мовазнаўца Язэп Лёсік, паэт Міхась Чарот, пісьменнік Кассян Вясе́лы, празаік Лявон Савенак, грамадскі дзеяч Сымон Рак-Міхайлоўскі... Маладзечанцы ганарэца талентам сваіх землякоў саліста Беларускага тэатра оперы і балету Вольгі Цішынай і Людмілы Колас, кампазітараў Алега Елісеева і Зміцера Еўтуховіча, спевакоў Юрыя Антонова і Аляксандра Ціхановіча.

У горадзе і раёне створаны дзесяткі фальклорных музычных калектываў, літаратурных гуртоў і аб'яднанняў. Пра некаторыя з іх мы ўжо расказвалі ў мінулых рэпартажах з Маладзечны. І сёння прыемна было сустрэцца з людзьмі, іх творчасцю на сцэнічных пляцоўках.

Сёння сваё мастацтва ў такіх насычаных фестывальных праграмах дэманстравалі сямейны фальклорны ансамбль Сальнікаў з Радашковіч, народны фальклорны ансамбль «Маркаўчанка» Маркаўскага СДК, узорны ансамбль песні і танца «Хажоўска» Хажоўскага СДК, вэкальны жаночы калектыв «Вяснянка» Цюрлёўскага СДК, народны хор ветэранаў вайны і працы «Надзея» Дома культуры чыгуначнікаў, творчыя калектывы дзіцячай музычнай школы: ансамбль народнай музыкі «Пашчэкі» і ансамбль народнай песні «Харашуха», фальклорны калектыв музычнага вучылішча «Калядкі», шмат іншых калектываў. Шчыра прымалі гледачы народны ансамбль песні і танца «Беларусачка» Маладзечанскага вытворчага аб'яднання «Электрамодуль» (мастацкі кіраўнік Марыя Міхайлаўна Сушко) і фальклорны ансамбль «Крынічка» гарадскога Цэнтра эстэтычнага выхавання дзяцей і падлеткаў. Мастацкі кіраўнік «Крынічкі» Раіса Рыгораўна Калыска піша музыку, а салістка ансамбля (яна ж і кіраўнік гарадскога дзіцячага літаратурнага аб'яднання «Узлёт») Таісія Іванаўна Трафімава складае вершы. Так нараджаюцца новыя песні.

І яшчэ адна важная падзея адбылася ў дні фестывалю.

У суботу, 11 чэрвеня, у самым цэнтры горада сабраліся вернікі-католікі. У 12 гадзін ва ўрачыстай абстаноўцы Яго Праасвяшчэнства Мітрапаліт Мінска-Магілёўскага архіепіскапа Казімеж Свёнтэк заклаў і асвятліў краевугольны камень на будаўніцтве ў Маладзечна рымска-каталіцкага касцёла Святога Юзафа — апекуна сямейнага ачага.

Хутка ў нашых вернікаў з'явіцца свой новы Храм! — дзеліцца радасцю пробач парафіі, ксёндз-дэкан Эдмунд Даўгіловіч-Навіцкі.

Анатоль Іванавіч БУТЭВІЧ, міністр культуры і друку Рэспублікі Беларусь: — У духоўным чалавечым існаванні ёсць адзін пачатак — культура. Яна — усё, і яна — над усім. І над інфармацыяй, і над палітыкай, і над дзяржаўным будаўніцтвам, і над уладай... І адначасова разам з імі. Павінна так быць. Хацелі б мы ці не хацелі, а культура пранізвае ўсе поры жыцця.

НА ЗДЫМКАХ:

Паэт Леанід ДРАНЬКО-МАЙСЮК; паэт Алесь ПІСЬМЯНКОЎ і кампазітар Алег ЧЫРКУН; паэт Уладзімір ПЕЦЮКЕВІЧ і кампазітар Зміцер ДАЎГАЛЁЎ; паэт Уладзімір НЯКЛЯЕЎ.

Урачыстасці, прысвечаныя асвятленню краевугольнага камня на будаўніцтве ў Маладзечна рымска-каталіцкага касцёла Святога Юзафа. У цэнтры — Мітрапаліт Мінска-Магілёўскага архіепіскапа Казімеж Свёнтэк.

Кампазітар Валянціна СЯРХ і юныя ўдзельнікі ансамбля «ЗВАНОЧКІ» Аня МАРХЕЛЬ, Міша РАШЧЭНЯ, Аня ЗАНЬКО і Алена СНІТКО.

Знаёміцца: фальклорны калектыв «КРЫНІЧКА» Маладзечанскага гарадскога Цэнтра эстэтычнага выхавання дзяцей і падлеткаў.

Удзельніцы народнага ансамбля песні і танца «БЕЛАРУСАЧКА» Маладзечанскага вытворчага аб'яднання «ЭЛЕКТРАМОДУЛЬ» — Аня СПЕТАЛЮН, Ларыса СЫСУН і Аксана ВЕРАЦЕЙКА.

А ЦЯПЕР пераясемся на гарадскі стадыён, дзе ішлі канцэрты асноўнай праграмы фестывалю. Зноў мы радуемся творчаму майстэрству народных артыстаў Беларусі: дыктара Беларускага тэлебачання Зінаіды Бандарэнка, мастацкага кіраўніка Дзяржаўнага канцэртнага аркестра Рэспублікі Беларусь Міхася Фінберга, спевакоў Віктара Вуячыча, Анатоля Ярмоленкі...

Феерверк рознакаляровых агнёў... Святочны гала-канцэрт... Гэта незабываеца...

Калы 150 песень прывезлі на фестываль паэты і кампазітары. Чатырнаццаць маладых выканаўцаў беларускай эстрады песні прыехалі з усёй рэспублікі ў Маладзечна на трэці тур конкурсу «Дапамажы нам, Фартуна». І мы раскажам, каму ж з іх Фартуна сапраўды дапамагла.

Леанід ДРАНЬКО-МАЙСЮК, паэт: — Нацыянальны фестываль — гэта не толькі эстраднае шоу, але і гімн паэтычна-

му беларускаму слову.

І мы чулі гэтае звонкае і мілагучнае, пяшчотнае і лірычнае, паэтычнае беларускае слова.

«У СЛОВЕ РОДНЫМ — РОДНАЯ МЕЛОДЫЯ» — гэты канцэрт сучаснай беларускай паэзіі і эстраднай песні сабраў паэтаў-песеннікаў Уладзіміра Карызну, Алесь Письмянкова, Уладзіміра Няклева, Леаніда Дранько-Майсюка, Валянціну Акалаву, Алесь Бадака, Леаніда Пранчака, Уладзіміра Мазго, Уладзіміра Пецюкевіча...

І нам хочацца прывесці прыклады добрай творчай працы паэтаў і кампазітараў: Уладзіміра Карызны і Леаніда Захлеўнага, Алесь Письмянкова і Алега Чыркуна, Уладзіміра Няклева і Валерыя Іванова, Ніны Загорскай і Валянціны Сярых, Леаніда Пранчака і Зміцера Еўтуховіча, Уладзіміра Мазго і Паўла Яроманкі, Алесь Бадака і Алега Елісеева, Мікалая Трацякова і Эдуарда Ханка...

Добрая творчая дружба звязвае і паэта Уладзіміра Пецюкевіча і кампазітара Зміцера Даўгалёва. Пяць новых іх песень гучала ў праграме фестывалю.

Памятаеце песню. «Зараніцы — зараніцы»?

А навокал — анікога
Размаўляем толькі з Богам
Ды з найсамай дзіўнай Боскаю красой:
— Зараніцы-зараніцы,

Нам дарогу блаславіце
Да высокай таямніцы незямной.

Гэтая песня Уладзіміра Пецюкевіча і Зміцера Даўгалёва гучала на фестывалі ў выкананні Іны Афанасьевы і Валерыя Дайнекі. Як і іншыя, яна крапае нас і цудоўным паэтычным малюнкам і свежай, незямной мелодыяй...

Прыемным сюрпрызам фестывалю быў удзел у ім самых юных артыстаў з дзіцячага вэкальна-эстраднага ансамбля «Званочки» (г. Мінск). Яны выканалі школьны шлягер «Не хітруй» (музыка кампазітара Валянціны Сярых, словы Барыса Асмалоўскага).

Дарэчы, гэта яна, Валянціна Васільеўна Сярых з'яўляецца мастацкім кіраўніком «Званочкаў». Шчыры, улюбёны ў дзяцей кампазітар і педагог, яна адкрывае новыя таленты, вучыць дзяцей любіць музыку і песню. Нездарма ансамбль «Званочки» ведаюць у Польшчы, Германіі, Італіі. Дарэчы, у Ватыкане сам Папа Рымскі Іаан Павел II блаславіў іх за цудоўныя спевы на італьянскай мове.

УРАЧЫСТЫ ГАЛА-КАНЦЭРТ... Аб'яўляюцца імяны пераможцаў. Рашэннем журы Гран-пры фестывалю прысуджаецца семнаццацігадовай школьніцы з Магілёва Наталлі Кудрыной. Яе голас пакарыў сэрцы слухачоў. Кампанія «Нов і К» прадставіла ёй у падарунак легкавы аўтамабіль.

Званні лаўрэатаў і першыя прэміі атрымалі таксама: Наталля Тамела (Мінск) і Леанід Вайтовіч (Рэчыца).

Другія прэміі — Алена Літоўка, Ларыса Грыбалёва і Таццяна Воранава (усе з Віцебска).

Трэція прэміі — Ірына Дарафеева (Магілёў) і Таццяна Каліна (Камянец).

Арганізатары фестывалю і фундатары ўзнагародзілі іх каштоўнымі падарункамі.

Хочацца пажадаць, каб і пераможцы конкурсу, і тыя, каму яшчэ не пашчасціла, ніколі не развіталіся з Паэзіяй і Песняй.

А песні, такія шчырыя і добрыя, яшчэ доўга, да самай начы гучалі над горадам.

Сваё мастацтва паказалі госці фестывалю Тамара Гвардыцкі і Юрыя Антонаў, Віктар Вуячыч, Анатоль Ярмоленка і ансамбль «Сябры». Дзяржаўны акадэмічны народны хор Беларусі імя Г. І. Цітовіча пад кіраўніцтвам народнага артыста Беларусі Міхася Дрынеўскага, Ядвіга Паплаўскага і Аляксандр Ціхановіч, Якаў Навуменка і Аляксандр Саладуха, рок гурты «Палац», «Крама», «Новае неба», «Мроя».

Дзякуй табе, Маладзечна!
Да новых сустрэч, Фестываль!

Леанід МІХАЙЛАЎ.
Фота аўтара.

НАПЯРЭДАДНІ ЮБІЛЕЮ Васіля Уладзіміравіча Быкава Дзяржаўны музей гісторыі беларускай літаратуры падрыхтаваў выставу «ВАСІЛЬ БЫКАЎ — АСОБА І ЧАС».

На яе адкрыццё сабраліся пісьменнікі, літаратары, дыпламаты і журналісты, людзі самых розных прафесій, якіх аб'яднала адно — любоў і павага да народнага пісьменніка Беларусі Васіля Быкава.

Салдат Вялікай Айчыннай. Змагар за праўду, свабоду, за незалежную Беларусь. Сапраўдны сын сваёй Бацькаўшчыны. Пісьменнік, слова якога, мужнае, смелае і пранікнёнае, бярэ за сэрца, пранізвае душу сілай свайго, неўміручага духу.

Мы вельмі рады, што ён сярод нас. Мы схіляем галаву прад талентам яго душы, яго шчырага сэрца.

А сам, Васіль Уладзіміравіч, крыху стомлены і шчаслівы, прымае кветкі і святочныя віншаванні.

Адкрыў урачыстасць дырэктар Дзяржаўнага музея гісторыі беларускай літаратуры Леанід Тарасавіч Хадкевіч. Ён адзначыў, што такое для ўсіх нас творчасць і грамадская дзейнасць Васіля Быкава, сэнс якой — быць барацьбітом за свой народ, сваю Беларусь.

Шчырыя словы павагі і ўдзячнасці выказалі пісьменнікі Рыгор Барадулін, Васіль Зуёнак, Генадзь Бураўкін, народны дэпутат Зянон Пазыняк, старшыня Мінскага гарадскога савета народных дэпутатаў Аляксандр Міхайлавіч Герасіменка, старшыня Беларускага таварыства па культурнай сувязі з замежнымі краінамі Арсен Мікалаевіч Ваніці, замежныя госці.

Выступіў на сустрэцы і дырэктар выдавецтва «Мастацкая літаратура» Серафім Антонавіч Андраюк.

— Васіль Быкаў, — сказаў ён, — гэта чалавек, надзелены высокай духоўнасцю, высокім талентам. Іншым ён і не можа быць.

С. А. Андраюк раскажаў, што да 70-гадовага юбілею выдавецтва выпусціла шосты, том Збору твораў Васіля Быкава. І падарыў пісьменніку яго кнігу.

«ЯГО СЛОВА ЧУЕ УВЕСЬ СВЕТА» — так называецца першая зала экспазіцыі выставы. Мы бачым творы Васіля Быкава, выдадзеныя на самых розных мовах свету. І разумеем — так высока ацэньваюць за мяжою талент сапраўды народнага пісьменніка.

«Васіль Быкаў — сусветна вядомы пісьменнік. Яго апавесці друкаваліся на дзясятках моў у краінах Еўропы, Амерыкі, Азіі, Афрыкі. У яго дзясяткі мільёнаў чытачоў і прыхільнікаў на ўсёй планеце. Сёння Быкаў — горад беларускага народа, усёй літаратуры».

Камадзір узвода Васіль БЫКАЎ. 1945 год.

Васіль БЫКАЎ і Рыгор БАРАДУЛІН. Мінск. 19 чэрвеня 1994 года.

Васіль БЫКАЎ — асоба і час

Пімен Панчанка.
«Высокі бераг».

Знаёмімся з экранізацыямі твораў пісьменніка. На здымках — кадры з фільмаў «Трэцяя ракета» (1963), «Альпійская балада» (1966), «Узыходжанне», «Дажыць да світання» (1975), «Доўгія вёрсты вайны» (1976)... А ў памяці нашай ажываюць мужныя і смелыя героі Васіля Быкава.

«ЦАНА ПЕРАМОГІ» — гэта ўжо тэматычны напрамак другой залы, дзе мы бачым Васіля Быкава ў Вялікай Айчыннай вайне.

Вось ён, зусім малодзенькі курсант Саратаўскага пяхотнага вучылішча. Пасля заканчэння яго пайшоў на фронт. Як камандзір узвода аўтаматчыкаў і ўзвода палкавой, затым армейскай артылерыі, удзельнічаў у баях на 2-м і 3-м Украінскіх франтах. Быў двойчы паранены. Асабліва цяжкае раненне атрымаў у баі пад В. Севярынкаў Кіраваградскай вобласці.

Камандаванне рашыла, што ён загінуў у хаце, па якой прайшоў фашысцкі танк... Яго імя было высечана на мемарыяльнай пліце сярод соцён імён загінуўшых герояў, а маці, Ганна Рыгораўна, аплікавала пахаванку на сына.

Але ж ён выжыў! Знясілены, акрываўлены, страціўшы прытомнасць, ён усё ж такі паспеў выпузіць амаль з пекла.

Мы бачым на здымках баявых сяброў Васіля Быкава. З дзеючай арміяй В. Быкаў прайшоў Румынію, Венгрыю, Югаславію, Аўстрыю... Доўгія вёрсты вайны...

У цэнтры залы — шынель, праштыты кулямі і прабіты асколкамі, пісьмы з фронту да родных.

«У мяне быў шынель, у якім я закончыў вайну,

увесць прапалены, у некалькіх месцах прастрэлены, прабіты асколкамі. Па сутнасці, гэта чысцейшая выпадковасць, што тыя кулі і асколкі мяне не кранулі — большасць жа маіх таварышаў па Саратаўскім пяхотным вучылішчы з вайны не вярнуліся. Але і жменька тых, што засталіся ў жывых, прыйшлі з раненнямі і кантузіямі...»

В. Быкаў. «Праўдай адзінай».

ЛЕС ЗАХАВАЎ нам Васіля Быкава, каб ён раскажаў нам усю суровую праўду пра вайну. Пра людзей, з якімі ён ваяваў. І якія ўвасобіліся ў характарах яго герояў, у іх учынках, у іх жыццёвым выбары: «як жыць», «як быць Чалавекам?»

У экстрэмальных сітуацыях чалавек заўсёды ўспамінае свой дом, сваіх бацькоў і родных, сваё дзяцінства...

«Я сябе помню, можа з гадоў пяці. І першыя ўражання звязаны з возерам... Трэба прайсці поле, лён, пасля аўражыну, выйсці на гару, і з гары адкрываецца возера...»

Самае паэтычнае, самае рамантычнае мае ўспрыняццё свету, самае першае і не толькі першае, ішло ад гэтага возера...» **В. Быкаў.**

Мы бачым хлопчыка, які глядзіць на дом ля сіняга возера (Васіль Быкаў нарадзіўся ў вёсцы Бычкі Ушацкага раёна), бачым яго бацькоў, Ганну Рыгораўну і Уладзіміра Хведаравіча, яго родных і блізкіх.

А вось і эцюды Быкава-мастака — «Бацькоўская хата» і «Лужына»... Не будзем забываць, што вучыўся ў Віцебскім мастацкім вучылішчы.

Пасля вайны ён служыў на

Украіне, у Беларусі, на Далёкім Усходзе. Пасля дэмабілізацыі працаваў мастаком у гродзенскіх мастацкіх майстэрнях, у рэдакцыі абласной газеты «Гродзенская праўда».

Першыя апавяданні з ілюстрацыямі аўтара выйшлі ў Зборніку твораў пісьменнікаў Гродзенскай вобласці ў 1958 годзе. А ў 1960-м — яго першая апавесць «Жураўліны крык». «Трэцяя ракета», «Здрада», «Альпійская балада», «Сотнікаў», «Абеліск», «Пайсці і не вярнуцца», «Знак бяды»... У кожным новым творы — адказы на вельмі складаныя пытанні жыцця.

Данесці да чытача голас праўды, суровай праўды ваеннай пары, праўды пра каханне і вернасць, пра сумленнасць і здраду, пра сэнс самога жыцця пад час самых жорсткіх выпрабаванняў — менавіта гэтым пранітана ўся творчасць Васіля Быкава.

Ён шмат піша, стараецца найпаўней раскажаць нам ПРАЎДУ. Што ні старонка — то боль за лёс сваіх герояў, якія не вярнуліся з вайны, радасць за тых, хто прыйшоў з Перамогай.

«Цяпер падлічана, што з пакалення 1922-24 гадоў нараджэння ўчаляла на гэтай вайне тры чалавекі з сотні. Астатнія ляжаць у братніх магілах, раскіданых на вялізнай прасторы ад Волгі да Эльбы. Трэба думаць, не надта інакш выглядае гэта статыстыка і на нямецкім баку. Молах крывавай вайны сабраў багаты ахвяры з абодвух народаў».

В. Быкаў. «Мёртвым — не баліць, баліць — жывым», «Неман», 1992, № 1.

Няпроста яму пішацца. Няпроста жывецца. І вось новая апавесць «Мёртвым не баліць», якая выйшла спачатку ў часопісе «Маладосць», а потым у «Новым мире». Потым яна была ўвогуле забаронена.

«Мёртвым не баліць» апавесць, можна сказаць, аўтабіяграфічная. Колькі ж можна хаваць праўду жыцця? За гэтую праўду аўтар прыме папрокі ў крытычных рэцэнзіях, артыкулах так званых «ура-патрыётаў».

У ТРЭЦІЙ ЗАЛЕ ЭКСПАЗІЦЫІ «На крыжах» мы бачым за кратамі забароненай у свой час апавесці «Мёртвым не баліць», якая павінна была ўвайсці ў 3-ці том чатырохтомнага выдання Збору твораў пісьменніка ў 1980 годзе, і нам становіцца балюча... Чытаем вытрымкі «Из плана мероприятий ЦК КПБ по работе с молодежными самостоятельными объединениями» ад 18.10.1988 г.: «Разработать систему общения с В. Быковым»...

Яму было цяжка. Але яго ведаў ужо ўвесь свет. І ніякая сіла той улады не магла заглушыць голас праўды.

Яму пісалі Аляксандр Твардоўскі, Аляксандр Салжанікін, Віктар Някрасаў, Чынгіз Айтматаў, Сяргей Смірноў... Вядомыя людзі з усяй планеты...

Яму пісалі, яго падтрымлівалі. «Усё мінееца, а праўда застаецца» — пісаў Аляксандр Твардоўскі ў віншавальным лісце творчага калектыва «Новаго мира».

Пісьменнік, які ўсё жыццё не паддаецца плыні часу, не шукае лёгкага лёсу, а працуе, змагаецца за праўду і верыць, што дажыве да світання. Да светлага, добрага дня. Такі пісьменнік — горадасць нашай нацыі. Наша любоў і павага...

ДАЖЫЦЬ ДА СВІТАННЯ... — Гэты сэнс праходзіць і праз усю творчасць Васіля Уладзіміравіча Быкава. Пісьменніка, Чалавека, Барацьбіта.

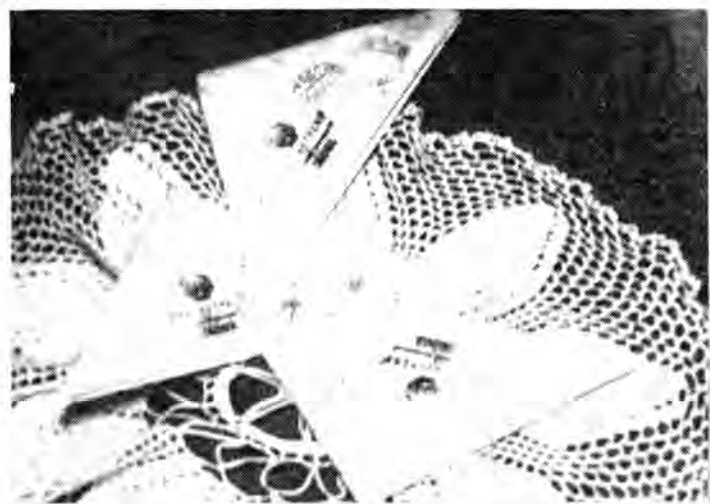
Дарэчы, кожная зала выставы мае сваю каларовую гаму, але аб'ядноўвае залы белы колер, колер надзеі — «Дажыць да світання». І нам хочацца падзякаваць тым, хто падрыхтаваў гэтую цікавую выставу.

Аўтар навуковай канцэпцыі экспазіцыі — галоўны захавальнік музея Валянціна Анатольеўна Ціханавецкая. У стварэнні самой экспазіцыі прымалі ўдзел навуковыя супрацоўнікі аддзела фондаў музея Людміла Пятроўна Гарайнава і Ніна Уладзіміраўна Гарэл'я. Мастацкае ўвасабленне — мастака Генадзя Рыгоравіча Чыстага.

19 чэрвеня 1994 года... Дзень Святой Тройцы. У гэты дзень Васілю Уладзіміравічу — споўнілася 70 гадоў...

І хоць сыпаў дождж, у парк Янкі Купалы ішлі і ішлі людзі, каб пабачыць Васіля Быкава, павіншаваць яго.

Леанід КЛЫШКО.

НА ЗДЫМКАХ:

Пісьмы з фронту Васіля БЫКАВА.

Кнігі — неўміручая спадчына народнага пісьменніка Беларусі Васіля БЫКАВА.

«Кнігарня»

— інфармацыйна-рэкламная газета. Выходзіць на беларускай і рускай мовах два разы на месяц.

Заснавальнікі: Міністэрства культуры і друку Рэспублікі Беларусь, Савет дырэктараў выдавецтваў, кнігагандлёвая фірма «Белкніга».

Адрас рэдакцыі: 220600, г. Мінск, пр. Машэрава, 11. Пакой № 1106.

Аўтары надрукаваных у газеце матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных асабістых імён, падзей, фактаў, цытат, эканамічных даных, геаграфічных назваў і іншай інфармацыі.

За змест рэкламных матэрыялаў рэдакцыя не адказвае. Усе даведкі — у рэкламадаўцаў.

Рэдакцыя пакідае за сабой права друкаваць у газеце матэрыялы ў парадку абмеркавання, не раздзяляючы пункту гледжання аўтараў.

Галоўны рэдактар Т. П. ДЗМІТРУСЕВА.

Газета надрукавана афсетным спосабам на Мінскай паліграфічнай фабрыцы «Чырвоная зорка» МВПА імя Якуба Коласа.

(1220079, г. Мінск, 1-ы Загарадны завулак, 3).

НУМАР ПАДПІСАНЫ ДА ДРУКУ Зак. 1289.

1.07.1994 г. у 15 г.

Індэкс 63864.

Тыраж 2000 экз.